

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla Baldóciné dr. Csorba Ibolya ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, dr. Czimre Zsuzsanna ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, szerzői jogdíj megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2008. március 28. napján meghozott, 8.P.22.575/2006/35. számú ítélete ellen a felperes részéről 36. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 25.500 (huszonötezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget. A le nem rótt 51.000 (ötvenegyezer) forint fellebbezési illetéket a felperes személyes költségmentessége folytán a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperes kereseti kérelmében 250.000 forint szerzői jogdíj és 2004. november 8-tól járó kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest az általa elkészített oktatási program megírása és alperesi felhasználása miatt. Előadta, hogy az oktatási anyag a kizárólagos szellemi terméke, amely felhasználásának ellenértékét az alperes nem fizette meg számára.

Ezen túlmenően a szolgáltatási szerződés alapján a felmondási idő teljes tartamára ki nem fizetett 100.000 forint szolgáltatási díj és 2005. január 8-tól járó késedelmi kamata megfizetésében is kérte marasztalni az alperest.

Az alperes zsarolásával, rágalmozásával, fizikai bántalmazással való fenyegetésével és becsületsértésével okozott személyiségi jogsértés miatt 500.000 forint nem vagyoni kártérítés és 2005. január 8-tól járó késedelmi kamata iránt is keresetet terjesztett elő.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Előadta, hogy 2004. november 8-án és december 18-án határozott időtartamra kötött szolgáltatási szerződés jött létre a felperessel, határozatlan időre nem kötöttek szerződést. 2005. január 5-én a felperesnek a szerződés megszűnéséig járó díjat megfizette.

Az oktatási anyagot a kft. munkatársai készítették el, valótlan, hogy a felperes szellemi termékéről lenne szó, így megalapozatlan a felperes szerzői jogdíj iránti igénye.

A nem vagyoni kártérítési igényt sem tartotta alaposnak, mivel nem tanúsított személyiségi jogot sértő magatartást.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes kereseti kérelmeit elutasította, és kötelezte, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 130.000 forint + áfa összegű perköltséget.

Az ítélet indokolásában a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 1. § (2) bekezdésére utalással megállapította, hogy a peres felek között az nem volt vitatott, hogy a felperes által állított oktatási anyag jogvédelem alá tartozik. Kifejtette ugyanakkor, hogy a perben nem állt rendelkezésre semmilyen bizonyíték arra nézve, hogy az alperes megrendelte a felperestől azt az oktatási anyagot, amit alkalmazottai képzésénél kívánt felhasználni. A peradatok szerint az alperes egyik munkatársa részt vett a ... tanfolyamán, az iskola saját használatra rendelkezésre bocsátotta a résztvevőknek az oktatási anyagot. ... tanú pedig megerősítette, hogy a ... együtt létrehozott anyag képezte az oktatás tárgyát az alperesnél. Így tehát a felperes nem bizonyította, hogy a tőle megrendelt anyagot használta fel az alperes alkalmazottai képzésénél. Nem igazolta, hogy szóban megállapodott az alperessel az oktatási anyag elkészítésében, annak átadására sor került, és azt az anyagot az alperes felhasználta. Ezért a 250.000 forint szerzői jogdíj iránti igénye megalapozatlan volt.

A felmondási díjként kért 100.000 forintos igényt sem bizonyította a felperes. Ugyanis az alperes rendelkezett az eredeti aláírási szerződéspéldányokkal, a felperes csupán másolatot csatolt. A felperes által hivatkozott további szerződésről, amely határozatlan időre szóló megállapodást tartalmazott, az elsőfokú bíróság megállapította, hogy életszerűtlen lett volna ugyanaznap határozott és határozatlan idejű szerződést kötni. Nem igazolta a felperes, hogy 2005. január 5-én az alperes egy 2004. december 18-ra visszadátumozott szerződést íratott vele alá, az elsőfokú bíróság az ezzel kapcsolatos okfejtést is életszerűtlennek tartotta. Ugyanis az alperesnek akkor is ki kellett volna fizetnie az egy hónap felmondási időre járó díjat, ha csak határozott időre szóló szerződést köt a felperessel, mivel a határozott időre szóló 2004. december 18-i szerződés is indokolás nélkül egy hónap felmondási idővel tette lehetővé a szerződés megszüntetését.

Megállapította, hogy mindkét szerződésben szerepelt az a kikötés, hogy a felperes, mint szolgáltató minden hónap utolsó napján nyújtja be számláját, a megrendelő alperes pedig a leigazolást követően készpénzben fizet. Amennyiben a felperes 2004. december 18. és 2005. január 15. közötti időszakban ténylegesen nem végzett munkát, január 5-től a teljesítést az alperes nem igazolta volna, ezért a számlát sem tudta volna benyújtani. Erre figyelemmel nem jár díjazás a felperes részére, így nem volt jelentősége annak, hogy melyik fél mondta fel a szerződést.

A felperes nem vagyoni kártérítés megfizetése iránt előterjesztett keresetét sem ítélte alaposnak. Rögzítette, hogy a perben előterjesztett bizonyítási indítványok alapján a bíróság egyetlen iratot tudott beszerezni, az ...tól az alperesi bejelentést, ami tényállítást nem tartalmazott, nem utalt olyan magatartásra, amely megalapozná a személyhez fűződő jogok sérelmének megállapítását.

A felperes nem bizonyította, hogy az alperes részéről ... zsarolta, fizikai erőszakkal fenyegette, illetve rágalmazta. Megjegyezte, hogy a felperes nem pontosította, hogy ... illetve ... saját nevében vagy az alperes nevében tanúsított magatartását sérelmezte.

A perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint határozott.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel, amelyben annak megváltoztatását kérte, keresetének megfelelően.

Fellebbezése indokolásában kérte az alperes általi kényszerítés hatására aláírt, határozott időre szóló szolgáltatási szerződés figyelmen kívül hagyását. Álláspontja szerint kizárólag a 2004. december 18-án aláírt, határozatlan idejű szerződés érvényes.

Kérte a felperesi felmondás ismételt értékelését, amelyre az alperesi cégnél észlelt súlyosan jogsértő magatartás miatt került sor.

A felperes ... kötött szóbeli megállapodás alapján állította össze az oktatási dossziét, amely tevékenységhez jogosult volt forrásanyagot gyűjteni. Ennek a munkának külön díja van, amit a felperes pontosan meg is adott.

A rágalmazás miatt kárigényét azért terjesztette elő, mert az alperes feljelentette őt a hatóságnál és ezen túlmenően még családját is zaklatta. Mivel a rágalmazás és becsületsértés is megvalósult, ezért a személyiségi jogsértés miatti kárigény jogos. Tévesnek tartotta az elsőfokú bíróságnak az alperes életszerűtlen magatartására hivatkozását.

Előadta, hogy az alperes által benyújtott oktatási anyag nem saját, azt a felperesi anyag megváltoztatásával készítették el. Kifogásolta, hogy az ítélet szerint az anyagot ... írta, később pedig az szerepel benne, hogy a kft. dolgozói készítették el. Tévesnek tartotta ... tanúvallomását. Hivatkozott arra, hogy az alperesi társaság helytelen információk közlésével a felperest megtévesztette, ... pedig megrágalmazta a felperest a szolgáltatási szerződés összeollóztatásával. Kitért arra, hogy az alperes visszavonta az igazságügyi szakértő kirendelésére vonatkozó indítványát. Utalt a perben meghallgatott tanúk vallomására.

Előadta, hogy azért nyújtotta be a ... jegyzeteivel készült oktatási dossziét, hogy azt igazolja, ezt a változatot használták a betanításkor, a felperes példányát le kellett adnia távozásakor. Rámutatott, hogy a biztonsági kamera felvétele tudná alátámasztani a felperesi állításokat.

Fenntartotta nyilatkozatát, miszerint a ... által kiadott oktatási anyagot, kazettát a felperes jogosan kapta meg.

A felperes szerint az elsőfokú bíróság döntése meghozatalánál figyelmen kívül hagyta a mobiljára érkezett fenyegetések rendőrségen történt bemutatását, hogy hívásletiltást kért, az ügyészség megalapozottnak tartotta a panaszát és a nyomozás lefolytatására utasította a ... Rendőrkapitányságot, továbbá, hogy az

alperes megtagadta a biztonsági kamera felvételeinek bemutatását, valamint azt, hogy az alperes a büntetőügyben és a jelen perben is folytatta rágalmozó és becsületsértő kijelentéseit.

Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy az adóhatóságnak írt bejelentésen kívül más bizonyíték nem áll rendelkezésre, mivel ... maga nyilatkozott úgy, hogy hol és milyen módon érdeklődött a felperes felől. A felperes bizonyította azt is, hogy nem a magánszemélyek, hanem az alperesi társaság magatartását tartotta jogsértőnek.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Kifejtette, hogy megbízási jogviszonyban a felek szabadon állapíthatják meg szerződésük időtartamát és a szerződési feltételeket. Az alperes által becsatolt eredeti szerződések érvényességéhez nem férhet kétség.

Hivatkozott arra is, hogy a határozott idejű szerződések sorkizárással és oldalszámozással készültek, míg a határozatlan idejű szerződésen nincs oldalszámozás és a melléklet feltüntetése is hiányzik. Fenntartotta, hogy január 15-ig kifizették a felperest, holott január 5. után már nem végzett munkát. A felperes nem tudta bizonyítani az oktatási program megrendelését és annak ellenértékét, így az összecszerűséget sem támasztotta alá. Az alperes már rendelkezett oktatási anyaggal és a felperessel kötött szerződés szerint a felperesnek ebből az anyagból kellett dolgoznia. Ezt ... tanú is megerősítette.

Álláspontja szerint nem tanúsított személyiségi jogot sértő magatartást. A felperes ebben a körben sem tett eleget bizonyítási kötelezettségének.

A felperes által el nem bírált körülményként megjelölt tények a jogvita megítélésénél nem voltak releváns szempontok.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján helyesen állapította meg a tényállást, amelyre alapított döntésével is egyetértett a Fővárosi Ítéltábla, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése és a Pp. 254. § (3) bekezdése szerint helybenhagyta, annak indokai alapján.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az alábbiakra alapította határozatát.

A peres felek között az nem volt vitás, hogy a per tárgyát képező oktatási program a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 1. § (2) bekezdése szerinti szerzői jogi védelem alatt álló mű. Az Szt. 1. § (3) bekezdése kimondja, hogy a szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. Tehát a szerzői jogi védelem feltétele, hogy az adott alkotás a szellemi tevékenység eredményeként egyéni, eredeti jelleggel rendelkezzen.

Az Szt. 16. § (1) bekezdése értelmében a szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére.

A (4) bekezdés szerint ha e törvény másképp nem rendelkezik, a szerzőt a mű felhasználására adott engedély fejében díjazás illeti meg, amelynek - eltérő

megállapodás hiányában - a felhasználáshoz kapcsolódó bevétellel kell arányban állnia.

A Pp. 164. § (1) bekezdése szerint a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valónak fogadja el.

A bizonyítási kötelezettségre vonatkozó szabályozás alapján a felperest terhelte a perben annak igazolása, hogy az alperes megbízta a per tárgyát képező oktatási program elkészítésével, azt a felperes megvalósította, a mű kizárólagosan saját szellemi tevékenységének eredménye, amely olyan eredeti jelleget hordoz, ami megalapozza a szerzői jogi védelmét, továbbá ezt az oktatási anyagot az alperesi munkatársak képzése során felhasználták.

A Fővárosi Ítélőtábla osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy ezeket a tényeket a perben a felperes semmivel nem tudta bizonyítani. A bizonyítatlanságot pedig a felperes terhére kell értékelni.

Az alperes ugyanakkor igazolta a perben, hogy a képzés során felhasznált programot a ... által átadott anyag alapján az alperesi munkatársak készítették el. Ezt támasztották alá a becsatolt oktatási anyagok, a ... nyilatkozata, valamint ... és ... tanúvallomása.

Hangsúlyozza a Fővárosi Ítélőtábla, hogy a felperes állításának ellentmond az a körülmény, hogy a saját szerzői művének tulajdonított programról olyan példányt tudott csak becsatolni, amelyen ... jegyzetei voltak. Amennyiben kizárólag maga a felperes készítette az anyagot, rendelkeznie kellene belőle saját példánnyal is.

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság által a szolgáltatási szerződések létrejöttére vonatkozó megállapításaival is. Az alperes által csatolt eredeti szerződéspéldányokkal szemben a felperes nem tudta igazolni, hogy ténylegesen csupán a határozatlan időre megkötött, általa másolati példányban becsatolt szerződés jött létre a felek között. Így a felmondás miatti díjigény megalapozottsága sem nyert bizonyítást.

A felperes keresetében a Ptk. 76. és 78. §-ára alapítottan személyiségi jogai megsértése miatt a Ptk. 84. § (1) bekezdésének e.) pontja szerint nem vagyoni kártérítés megfizetésére is kérte kötelezni az alperest.

A Ptk. 76. §-a értelmében a személyhez fűződő jogok megsértését jelenti különösen a becsület és az emberi méltóság megsértése. A Ptk. 78. § (1) bekezdésének rendelkezése szerint a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is, a (2) bekezdés alapján a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényről állít, híresztel vagy valószínűtlen hamis színben tüntet fel.

A Ptk. 84. § (1) bekezdésének e.) pontja értelmében az, akit személyhez fűződő jogában megsértenek, kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint.

A Ptk. 355. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát

megtéríteni. A (4) bekezdés alapján kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

A nem vagyoni kártérítés az adott személyiség értékminőségében bekövetkezett csökkenés ellensúlyozására hivatott, mértékének pedig ahhoz kell igazodnia, hogy ez a személyiséget jellemző helyzet milyen mértékű kedvezőtlen irányú változást idézett elő a jogsérelmet szenvedett félnél.

Mivel a nem vagyoni kártérítés jogintézménye nem szakítható el a kártérítés általános szabályaitól, ezért a nem vagyoni kártérítés megállapításához szükséges a jogellenes, felróható magatartás és olyan tényleges hátrány bekövetkezése, amely csak nem vagyoni kártérítéssel kompenzálható, és a kettő között okozati összefüggésnek kell fennállnia.

Mindezekre figyelemmel a felperesnek az alperes tagadásával szemben azt kellett a perben bizonyítania, hogy az alperes a személyéről olyan kijelentéseket tett, amelyek objektíve valótlanok, illetve hamis színben tüntetik fel a valóságot, vagy olyan indokolatlanul sértő, megalázó kifejezéseket használt vele szemben, amelyek alkalmasak a társadalmi megítélésének hátrányos megváltozására. Ezen túlmenően a felperest terhelte annak igazolása is, hogy ezzel a jogsértő magatartással okozati összefüggésben nem vagyoni kára merült fel. Ez azonban a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján nem volt megállapítható.

A felperes a peres eljárás során azt semmivel nem igazolta, hogy az alperesnek tulajdonított jogellenes és felróható magatartással okozati összefüggésben bármiféle nem vagyoni kára merült fel. Erre figyelemmel helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a felperes ezen kereseti kérelmét elutasította.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezési eljárásban felmerült költségről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő, Pp. 78. § (1) bekezdése szerint határozott. A felperes költségmentessége folytán a fellebbezési illetékről a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 14. §-a, az alperesi jogi képviselő ügyvédi munkadíjáról a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. §-a alapján rendelkezett.

Budapest, 2008. október 30.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s. k.
a tanács elnöke

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s. k. . Győriné dr. Maurer Amália s. k.
előadó bírő bírő

A kiadmány hitelül:
tisztviselő